GEMEENTE ENSCHEDE

JAARVERSLAG COMMISSIE BEZWAARSCHRIFTEN 2022

ENSCHEDE

VOORWOORD

Graag informeren wij u door middel van dit jaarverslag over de behandeling van de bezwaren in 2022.

De commissie is een onafhankelijke adviescommissie die de raad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders adviseert over de te nemen beslissingen naar aanleiding van een ontvangen bezwaar. Dit jaarverslag geeft de werkzaamheden van de commissie weer, geeft inzicht in het aantal ingediende en afgehandelde bezwaren en welke adviezen de commissie heeft uitgebracht. Ook leest u in dit verslag een terugblik op de eerdere aanbevelingen die wij hebben gedaan, maar ook aanbevelingen voor de komende periode.

De commissie dankt het secretariaat voor de ondersteuning en de prettige samenwerking.
Ook gaat onze dank uit naar het gemeentebestuur voor het in ons gestelde vertrouwen.

Enschede, 2 maart 2023
De voorzitters van de Commissie Bezwaarschriften

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 2

INLEIDING 4

1. DE COMMISSIE 5

1.1 Samenstelling commissie 5
1.2 De secretaris en het secretariaat 5
1.3 Taken 5
1.4 De werkwijze 5
1.5 Hoorzitting 6
1.6 Adviezen 6

2. MENSELIJKE MAAT 7

2.1 Onze ervaringen 7

3. KAMER SOCIALE ZEKERHEID 9

3.1 Werkveld kamer 9
3.2 Cijfers Participatiewet 9
3.3 Cijfers Wet maatschappelijke ondersteuning 9
3.4 Cijfers Jeugdwet 10
3.5 Wat is ons opgevallen? 10

4. ALGEMENE KAMER, RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING 11

4.1 Werkveld kamer 11
4.2 Cijfers 11
4.3 Wat is ons opgevallen? 11

5. AANBEVELINGEN EN WENSEN 13

5.1 Aanbevelingen jaarverslag 2021 13
5.2 Aanbevelingen voor dit jaar 14

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de Commissie Bezwaarschriften (hierna: commissie) van de gemeente Enschede.

DE COMMISSIE BESTAAT UIT DE VOLGENDE KAMERS:

- Algemene kamer, Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting (ARV)
- Sociale Zekerheid (SZ)

De commissie brengt aan de hand van een ingediend bezwaar, en meestal na het houden van een hoorzitting, advies uit aan het bestuursorgaan die het betreden besluit heeft genomen. In de meeste gevallen is dat het college van burgemeester en wethouders (hierna: college). Slechts in een enkel geval betreft het een besluit van de burgemeester of de gemeenteraad. Bezwaren die betrekking hebben op belastingen en/of personeelsaangelegenheden, zijn uitgesloten van advisering door de commissie.

Met het uitbrengen van dit jaarverslag legt de commissie verantwoording af over de door haar verrichtte werkzaamheden in 2022. Het doel van het verslag is om een beeld te schetsen van de werkzaamheden van de commissie en over de in 2022 ingekomen en behandelde bezwaren.

Aan de hand van de beschikbare gegevens in dit verslag zal de commissie conclusies trekken over de behandelde bezwaren en aanbevelingen doen.

HOOFDSTUK 1
DE COMMISSIE

1.1 SAMENSTELLING COMMISSIE

De commissie bestaat uit twee kamers. Binnen de kamers zijn er meerdere voorzitters en leden die bij toerbeurt zitting hebben tijdens een hoorzitting.

In 2022 heeft een aantal leden afscheid genomen van de commissie. Daarnaast is besloten om een samenwerking aan te gaan met de gemeente Losser. Dit houdt concreet in dat de commissie ook de bezwaren van de gemeente Losser zal behandelen. Mede gelet op voornoemde zijn er in de zomer van 2022 nieuwe leden geworven. Bij de werving en de benoeming is sterk rekening gehouden met de aanbeveling uit het rapport Maatvoering is mensenwerk II om meer diversiteit aan te brengen in de commissie. De werving heeft meer dan 100 sollicitanten opgeleverd. In totaal zijn er 19 nieuwe leden benoemd waarvan een persoon inmiddels is gestopt in verband met een verhuizing. De commissie bestaat nu meer uit een mix qua kennis, ervaring, achtergrond en leeftijd.

1.2 DE SECRETARIS EN HET SECRETARIAAT

De commissie wordt bij het uitoefenen van haar werkzaamheden ambtelijk ondersteund door de secretarissen (juristen) en het secretariaat (senior procesondersteuners). Zowel de secretarissen als de senior procesondersteuners zijn in dienst van de gemeente Enschede en ondergebracht bij de afdeling Juridische Zaken.

1.3 TAKEN

De commissie is er om onafhankelijk te adviseren over ingediende bezwaren en daarbij te toetsen op rechtmatigheid en doelmatigheid. Dit impliceert dat wij als commissie ook invulling geven aan het aspect menselijke maat in onze advisering over de in bezwaar te nemen besluiten.
Dat wil zeggen dat wij toetsen of voldoende recht wordt gedaan aan de belangen van inwoners bij de uitvoering van beleid en wet- en regelgeving. Wij betrekken daarbij de effecten van het handelen van het bestuursorgaan op de inwoner.

DE COMMISSIE REKENT IN DAT KADER EVENEENS TOT HAAR TAAK OM:

- Een bijdrage te leveren aan een goede verhouding tussen de inwoner en het gemeentebestuur;
- Een luisterend oor te bieden aan de inwoners, zodat zij zich gehoord en begrepen voelen;
- Waar nodig uitleg te geven aan de inwoners over de relevante wet- en regelgeving;
- Gebreken in de primaire besluiten te constateren, zodat deze in bezwaar kunnen worden hersteld;
- Aanbevelingen te doen om de kwaliteit van het handelen van het gemeentebestuur te bevorderen.

1.4 DE WERKWIJZE

Binnen de gemeente Enschede worden jaarlijks veel besluiten genomen. Als een inwoner het niet eens is met een genomen besluit, kan hiertegen bezwaar worden ingediend. Dit moet bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. De meeste besluiten waartegen bezwaar kan worden gemaakt worden door het college genomen. In enkele gevallen wordt er bezwaar gemaakt tegen een besluit van de burgemeester of de gemeenteraad.

Na ontvangst van het bezwaar wordt deze geregistreerd door het secretariaat en wordt er een ontvangstbevestiging verzonden naar bezwaarmaker en eventueel derde-belanghebbende, zoals een vergunninghouder. Nadat het bezwaar intern is toebedeeld aan een secretaris is het aan de secretaris om, in samenspraak met de vakafdeling, te beoordelen of het bezwaar op informele wijze kan worden afgehandeld. Te denken valt aan situaties waarin een nadere toelichting al voldoende duidelijkheid geeft aan een inwoner of dat (gedeeltelijk) aan het bezwaar tegemoet kan worden gekomen. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat er persoonlijk contact wordt opgenomen met de bezwaarmaker.

Deze informele aanpak kan resulteren tot intrekking van het bezwaar. Als dat het geval is worden deze zaken niet meer voorgelegd aan de commissie. Dat betekent dat de commissie zich geen oordeel kan vormen over de aard en omvang van deze bezwaren. Hoewel de commissie geen inhoudelijk zicht heeft op ingetrokken bezwaren, interesseert het de commissie welke lessen hieruit (kunnen) worden getrokken.

Uiteraard leidt deze informele aanpak niet altijd tot een intrekking van het bezwaar en wenst de inwoner dat zijn bezwaar op de formele wijze wordt afgehandeld. Als dat het geval is levert de behandelend secretaris de zaak aan bij het secretariaat die vervolgens een hoorzitting organiseert. Het secretariaat zorgt voor tijdige verzending van de uitnodiging en de stukken aan alle partijen, waaronder de commissie.

1.5 HOORZITTING

De hoorzitting vormt een essentieel onderdeel van de bezwaarschriftenprocedure. Er wordt slechts bij uitzondering afgezien van het horen van een bezwaarmaker. Er moet dan bijvoorbeeld uit het bezwaar blijken dat het kennelijk niet-ontvankelijk (bijvoorbeeld te laat ingediend) of kennelijk ongegrond is. Dit kan alleen als er redelijkerwijs geen twijfel mogelijk is over de uitkomst. Verder kan het horen ook achterwege blijven wanneer bezwaarmaker heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht om gehoord te worden. Soms blijkt dit uit het bezwaar maar als dit niet duidelijk blijkt wordt in de ontvangstbevestiging door het secretariaat verzocht om binnen twee weken aan te geven of bezwaarmaker gehoord wil worden. Als men hier niet op reageert wordt er vanuit gegaan dat men niet gehoord wenst te worden. Dat is overigens ook zo opgenomen in de ontvangstbevestiging.

De hoorzittingen worden gehouden door een voorzitter en twee leden. De commissie wordt hierbij ondersteund door de behandelend secretaris. Tijdens de hoorzitting worden partijen in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten. Ook stelt de commissie vragen aan partijen om de zaak scherp te krijgen. Na de hoorzitting beraadslaagt de commissie. Tijdens dit zogenaamde "raadkameren" wordt het standpunt van de commissie bepaald.

De secretaris werkt vervolgens het advies van de commissie uit. Nadat de commissie haar advies heeft uitgebracht aan het desbetreffende bestuursorgaan, is het uiteindelijk aan het bevoegde bestuursorgaan om een beslissing te nemen op het bezwaar. Het bestuursorgaan kan gemotiveerd afwijken van het advies van de commissie. Tegen de beslissing op het bezwaar kan beroep worden ingesteld.

1.6 ADVIEZEN

De adviezen van de commissie kunnen zijn: (kennelijk) niet-ontvankelijk, ongegrond of gegrond (dan wel een combinatie daarvan). (Kennelijk) Niet-ontvankelijk wil zeggen dat niet wordt voldaan aan de wettelijke vereisten voor het indienen van een bezwaar en dat vervolgens niet wordt ingegaan op de inhoud van het bezwaar. U kunt hierbij denken aan een bezwaar dat te laat is ingediend en waarbij geen redenen zijn aangevoerd die dit rechtvaardigen.

Tot een ongegrondverklaring van het bezwaar wordt geadviseerd indien het primaire besluit goed tot stand is gekomen. Kleine motiveringsgebreken kunnen in bezwaar worden hersteld en leiden dus niet persé tot het gegrond verklaren van het bezwaar. Wanneer de commissie van oordeel is dat het bezwaar gegrond moet worden verklaard, betekent dit dat het primaire besluit niet in stand kan blijven of slechts met een aanvullende motivering. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer het besluit in strijd is met wettelijke bepalingen of beleid. Wanneer een besluit op een ondeugdelijke wijze tot stand is gekomen, kan dit ook leiden tot een gegrondverklaring van het bezwaar. Het is dan niet meer mogelijk om de geconstateerde gebreken in het bestreden besluit te herstellen. Dit is onder meer relevant voor de proceskostenvergoeding.

Ook adviseert de commissie over het toekennen van een wettelijke proceskostenvergoeding als daarom is verzocht. De hoogte van die vergoeding is bij wettelijke regeling (Besluit proceskosten bestuursrecht) bepaald.

Zoals reeds genoemd kan het bevoegde bestuursorgaan in de beslissing op bezwaar gemotiveerd afwijken van het advies van de commissie (contraire besluitvorming).

HOOFDSTUK 2
MENSELIJKE MAAT

In ons jaarverslag over 2021 hebben wij onze bereidheid uitgesproken mee te werken aan de uitwerking van de aanbeveling uit het rapport Maatvoering is mensenwerk II om een visie te ontwikkelen over een integrale heroverweging waarbij mede rekening wordt gehouden met de menselijke maat.

Wij zijn zeker bereid hierin mee te denken, maar gezien onze onafhankelijke positie schuilt daarin wel een beperking. Naar het gevoel van de commissie ligt het in aanleg op de weg van de bestuursorganen om een visie te ontwikkelen op de toepassing van de menselijke maat in de gehele keten van besluitvorming. Zoals gezegd is onze commissie uiteraard bereid om mee te denken bij de totstandkoming van een dergelijke visie. Onze taak, de door de bestuursorganen genomen besluiten waartegen bezwaar is gemaakt te toetsen op rechtmatigheid en doelmatigheid, geeft ons feitelijk de opdracht invulling te geven aan het aspect menselijke maat in onze advisering over de op bezwaren te nemen besluiten.

ONZE ERVARINGEN

Onze ervaringen met betrekking tot het aspect menselijke maat delen wij graag met u. In de periode van totstandkoming van de rapportages over menselijke maat in de afgelopen 2 jaren, werd door bezwaarmakers veelvuldig, misschien wel te pas en te onpas, naar dit aspect verwezen.

Gaandeweg, maar zeker ook in 2022 merken wij meer en meer een houding met aandacht voor de menselijke maat. De worsteling hoe daar precies mee moet worden omgegaan, waar de redelijke grenzen liggen en het zoeken naar een aanvaardbare balans is merkbaar. De commissie ervaart dit als goede signalen en waardeert dit. Zeker nog niet in alle dossiers, maar tijdens de zittingen vinden wij steeds meer een houding van de bestuursorganen die empathisch is richting bezwaarmakers.

Sociaal domein
In het sociale domein (Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet) resulteert dat in meedenken, maar ook in een goede uitleg waarom een inwoner wel of niet voor een bepaalde voorziening in aanmerking kan komen.

Ruimtelijk domein
De commissie merkt dat het toepassen van de menselijke op het gebied van de ruimtelijke ordening vaak extra lastig is. Bij dergelijke zaken zijn immers vaak belangen van diverse inwoners en of bedrijven en instellingen betrokken. Het constructief en empathisch meedenken met de ene partij gaat dan al snel (al was het maar in de beleving) ten koste van de andere partijen zoals bijvoorbeeld de vergunninghouder. Daarnaast hebben bestuursorganen vaak beleidsdoelen die niet zonder meer stroken met de belangen van individuele bezwaarmakers maar wel een algemeen belang van de inwoners van de gemeente als geheel dienen.

Het in achtnemen van de menselijke maat is in het ruimtelijke domein ook relevant voor handhavingsbesluiten. Daartoe kan het bestuursorgaan bij de totstandkoming en de motivering nadrukkelijk aandacht besteden aan het beginsel van evenredigheid aan de hand van de criteria geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid. Ten slotte geeft het wettelijk kader niet altijd de ruimte om recht te doen aan alle belangen. Dit verklaart mogelijk dat de commissie een verandering in de benadering van bezwaarden bij ruimtelijke ordeningszaken in mindere mate waarneemt dan in het sociale domein.

HOOFDSTUK 3
KAMER SOCIALE ZEKERHEID

3.1 WERKVELD KAMER

De kamer Sociale zekerheid (SZ) behandelt met name bezwaren op het gebied van de Participatiewet (PW), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet (Jw). Vanwege de energiecrisis heeft de rijksoverheid in 2022 de zogeheten energietoeslag ingevoerd. Ook bezwaren tegen deze toeslag worden behandeld in deze kamer.

3.2 CIJFERS PARTICIPATIEWET

In 2022 zijn er in totaal 839 bezwaren ingediend en 435 afgehandeld. Er zit een groot verschil tussen het aantal ingediende en afgehandelde bezwaren. Dit heeft grotendeels te maken met de bezwaren ten aanzien van de energietoeslag die in grote getale zijn ingediend in 2022. Daarnaast zijn er ook nog lopende zaken die nog niet waren afgerond in 2022. De meeste bezwaren zijn gericht tegen het afwijzen van aanvragen voor energietoeslag (527), gevolgd door het afwijzen van aanvragen om bijzondere bijstand (54), terugvorderingsbesluiten (30), opgelegde boetes (24) en het afwijzen en buiten behandeling stellen van aanvragen voor een uitkering (20 en 15).

TOTAAL AANTAL AFGEHANDELDE BEZWAREN: 435	
Ingetrokken	233
Ongegrond	148
Niet-ontvankelijk	18
Gegrond	14
Gedeeltelijk gegrond	12
Gedeeltelijk niet-ontvankelijk / ongegrond	7
Kennelijk niet-ontvankelijk	3

Van deze afgehandelde bezwaren zijn er 233 ingetrokken. Van de bezwaren waarin de commissie een advies heeft uitgebracht zijn er 148 ongegrond verklaard, 14 gegrond, 12 gedeeltelijk gegrond, 7 gedeeltelijk niet-ontvankelijk / ongegrond, 3 kennelijk niet-ontvankelijk en 18 niet-ontvankelijk.

3.3 CIJFERS WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

In het kader van de Wmo zijn in 2022 in totaal 77 bezwaren ingediend en 89 afgehandeld. De meeste bezwaren zijn gericht tegen besluiten inzake vervoersvoorzieningen (28), ondersteuning huishouden (23), woonvoorzieningen (7) en individuele begeleiding (6) en begeleiding groep (3).

In totaal zijn er dus 89 bezwaren afgehandeld in 2022. Van deze bezwaren zijn er 63 ingetrokken. Van de bezwaren waarin de commissie een advies heeft uitgebracht zijn er 20 ongegrond verklaard, 3 gegrond, 1 gedeeltelijk gegrond en 2 niet-ontvankelijk.

TOTAAL AANTAL AFGEHANDELDE BEZWAREN: 89	
Ingetrokken	63
Ongegrond	20
Niet-ontvankelijk	2
Gegrond	3
Gedeeltelijk gegrond	1

3.4 CIJFERS JEUGDWET

In het kader van de Jw zijn in 2022 in totaal 2 bezwaren ingediend en ook 2 afgehandeld. Beide bezwaren zijn overigens ingetrokken.

3.5 WAT IS ONS OPGEVALLEN?

Vanwege de stijgende energielasten in 2022 heeft de overheid een regeling opgesteld om mensen met lage en middeninkomens te ondersteunen met een toeslag van €1300,-. De gemeenten moeten de regeling uitvoeren. De gemeente Enschede heeft voor de uitvoering van deze regeling beleidsregels opgesteld. Helaas komt niet iedereen op grond van deze beleidsregels in aanmerking voor een toeslag. Er is dan ook een groot aantal bezwaren ingediend tegen afwijzingen. In totaal zijn er in 527 bezwaren ingediend tegen een afwijzing voor een energietoeslag.

De commissie heeft geconstateerd dat er schrijnende gevallen zijn. Zo komen mensen met een inkomen net boven de toetsnorm van 120%, veel studenten en mensen die geen zelfstandige woonruimte hebben, niet voor de toeslag in aanmerking. Daar staat tegenover dat mensen die nog steeds een (oud) vast contract hebben met hun energieleverancier, en een laag inkomen hebben wel voor de tegemoetkoming in aanmerking komen, terwijl hun energielasten niet zijn gestegen. Dat vindt de commissie wel opmerkelijk. De commissie adviseert om, mede gezien vanuit de menselijke maat, de beleidsregel te evalueren en om in schrijnende gevallen tot een passende oplossing te komen. Daarbij dient ook aandacht gegeven te worden aan het begrip zelfstandige woonruimte en de situatie met betrekking tot studenten.

HOOFDSTUK 4
ALGEMENE KAMER, RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

4.1 WERKVELD KAMER

De kamer ARV behandelt onder andere bezwaren op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), Wet basisregistratie personen (BRP), Wet open overheid (Woo) (tot 1 augustus 2022 Wet openbaarheid van bestuur (Wob)), Alcoholwet (tot 1 juli 2021 Drank- en Horecawet) en Wegenverkeerswet (Wvw). Sinds 2021 zijn daar de bezwaren tegen bestuursrechtelijk opgelegde boetes aan toegevoegd. U moet hierbij denken aan boetes vanwege het onjuist aanbieden van afval.

4.2 CIJFERS

In 2022 zijn er in totaal 343 bezwaren ingediend en 393 bezwaren afgehandeld. De meeste bezwaren zijn gericht tegen opgelegde bestuurlijke boetes (92), omgevingsvergunningen met betrekking tot bouw/gebruik (58), omgevingsvergunningen met betrekking tot onzelfstandige bewoning (46), handhavingsbesluiten (22) en verkeersbesluiten (9).

TOTAAL AANTAL BEZWAREN: 393	
Ingetrokken	139
Ongegrond	178
Niet-ontvankelijk	14
Gegrond	9
Gedeeltelijk gegrond	23
Gedeeltelijk niet-ontvankelijk / ongegrond	28
Kennelijk niet-ontvankelijk	2

In totaal zijn er dus 393 bezwaren afgehandeld in 2022. Van deze afgehandelde bezwaren zijn er 139 ingetrokken. Van de overige bezwaren waarin de commissie een advies heeft uitgebracht zijn er 178 ongegrond verklaard, 28 gedeeltelijk niet-ontvankelijk/ongegrond, 23 gedeeltelijk gegrond, 14 niet-ontvankelijk, 9 gegrond en 2 kennelijk-niet ontvankelijk.

4.3 WAT IS ONS OPGEVALLEN?

BESTEMMINGSPLANNEN VS. BELEID

Het is de commissie opgevallen dat in enkele dossiers veel onbegrip is ontstaan bij bezwaarmakers doordat in beleidsplannen en visienota's een ruimtelijke ontwikkeling wordt voorgestaan die niet strookt met de ontwikkelingen die op grond van de wettelijk afdwingbare plannen, zoals een bestemmingsplan, zijn toegestaan.

De commissie begrijpt dat ruimtelijk beleid vaak voorafgaat aan planvorming en dat oudere bestemmingsplannen vaak nog andere ontwikkelingen toestaan dan in het ruimtelijk beleid gewenst is. De commissie pleit er echter voor om de aard van dit beleid in de betreffende nota's kenbaar te maken.

In een vergelijkbare situatie heeft de commissie ook gezien dat in een, qua leefomgeving kwetsbaar gebied, in de visie-nota's en beleidsplannen de kwetsbaarheid voor de leefomgeving wordt erkend en het relatief jonge bestemmingsplan niet met deze uitgangspunten in overeenstemming is. In dit verband is ook relevant dat afwijkingen van bestemmingsplannen, met name het afwijkingsbeleid (de zogenoemde kruimelgevallenregeling), bij bezwaarmakers soms op onbegrip stuit. Voor de toepassing daarvan is essentieel dat het bestuursorgaan uitspreekt dat en waarom het wil mee werken aan bijvoorbeeld een bouwplan.

De commissie merkt dat in de motivering van een dergelijk afwijkingsbesluit met name de juridische mogelijkheid wordt benadrukt. Dat afwijken juridisch kan met een passende ruimtelijke onderbouwing wil niet per se zeggen dat het bestuursorgaan daar ook voor moet kiezen. Die beleidskeuze vraagt om een meer inhoudelijke afweging en motivering.

VOORFASE VS. DEFINITIEVE AANVRAAG EN BESLUIT

In enkele dossiers komt het voor dat in de ontwikkel- en vooroverlegfase er met enthousiasme met een potentiële vergunning-aanvrager wordt meegedacht, het vertrouwen wordt gewekt dat de ontwikkeling vergund kan worden, maar dat bij de beoordeling van de daadwerkelijke aangevraagde vergunning, deze wordt geweigerd. Dan zijn er vaak door de aanvrager al de nodige, soms aanzienlijke, kosten gemaakt. Dit levert onbegrip en frustratie op bij betrokken partijen en komt de betrouwbaarheid van de overheid niet ten goede. De commissie pleit in dit verband voor een beter overleg tussen de betrokken afdelingen. Bijvoorbeeld tussen het Ondernemersloket van de gemeente Enschede en de vergunningverleners.

HOOFDSTUK 5
AANBEVELINGEN EN WENSEN

5.1 AANBEVELINGEN JAARVERSLAG 2021

IN HET JAARVERSLAG OVER 2021 HEEFT DE COMMISSIE EEN AANTAL AANBEVELINGEN GEDAAN. HIERBIJ EEN KORT OVERZICHT DAARVAN:

- Leesbaarheid van stukken (digitalisering)
- Digitale / hybride hoorzittingen verbeteren
- Toepassen van menselijke maat
- Afhandelingstermijn bezwaren verkorten
- Vertegenwoordiging namens het bestuursorgaan verbeteren
- Verweerschrift van bestuursorgaan in kamer ARV bij alle zaken
- Specificatie bij (grote) terugvorderingen van de uitkering in het besluit of als bijlage bij het besluit opnemen
- Motivering van het besluit verbeteren (wettelijke grondslag)
- Follow up geven van adviezen bij contrair zaken en (hoger) beroep
- Eenheid creëren in bestuurlijke boete zaken

Wij zullen per aanbeveling onze ervaringen over het jaar 2022 met u delen.

Digitalisering – digitale hoorzittingen

De commissie merkt op dat er follow up is gegeven aan de aanbevelingen. Zo is de digitalisering verder ontwikkeld door de afdeling Juridische Zaken en zijn er concrete afspraken gemaakt over het digitaliseren en toegankelijk maken van de stukken. Ten aanzien van de digitale / hybride zittingen merkt de commissie op dat dit nog wel voor verbetering vatbaar is. Daarnaast gaat de voorkeur nog steeds uit naar het fysiek horen van alle betrokken partijen.

Menselijke maat

Over de menselijke maat is al het een en ander opgenomen in paragrafen 2.1 en 3.2 van dit jaarverslag. De commissie ziet zeker dat dit ten opzichte van het verslagjaar 2021 is verbeterd maar nog niet op alle vlakken.

Afhandelingstermijnen

De afhandelingstermijnen van de bezwaren is bijna een jaarlijks terugkerend punt van aandacht. De commissie wil wel haar waardering uitspreken dat er vanuit zowel de leiding van de afdeling Juridische Zaken als vanuit de secretarissen en senior procesondersteuners hard aan is gewerkt om toch te proberen om de afhandelingstermijnen niet onnodig op te laten lopen. De commissie vindt dat tijdige afhandeling van bezwaren ten goede komt aan het vertrouwen van de inwoner in de overheid.

Vertegenwoordiging tijdens hoorzitting

De commissie is van mening dat aan deze aanbeveling follow up is gegeven. Er wordt tijdens hoorzittingen door de bestuursorganen meer empathie getoond en ook goed gereageerd op vragen van de commissie.

Verweerschrift ARV

Ook aan deze aanbeveling is gehoor gegeven. Dat waardeert de commissie zeer. Door het bijvoegen van een verweerschrift zijn alle partijen op de hoogte van elkaars standpunten. Dat heeft ook voordelen tijdens een hoorzitting. Dit omdat de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan geen pleitnotitie meer hoeft op te lezen en er daardoor direct aandacht is voor de kern van de zaak.

Specificatie bij (grote) terugvorderingen

Ook hier is een verbetering te constateren, wat de commissie erg waardeert. Enkele keren ontbrak nog een duidelijke specificatie, waarvan geconstateerd kan worden dat deze zaken dan veelal betrekking hebben op besluiten van een langere tijd geleden.

Motivering van het besluit verbeteren (wettelijke grondslag)

De commissie heeft geconstateerd dat beter de wettelijke grondslag in besluiten, of de daarbij horende bijlagen wordt vermeld. Hierbij moet worden opgemerkt dat verfijning van de wettelijke grondslag nog wel beter kan. Hele algemene terminologie / wetgeving is natuurlijk onvoldoende. Een duidelijke, op de kwestie betrekking hebbende wettelijke grondslag behoort vermeld te worden.

Follow up geven van adviezen bij contrair zaken en (hoger) beroep

Voor het gevoel van de commissie gebeurt dit nog lang niet altijd. Het is juist voor de commissie goed, maar ook leerzaam, om terugkoppeling te krijgen of het bestuursorgaan het bijvoorbeeld niet eens was met een advies en heeft besloten om af te wijken van het advies. Datzelfde geldt voor uitspraken van de (hoogste) rechter. De commissie hoort graag of haar advies stand heeft gehouden.

Eenheid creëren in bestuurlijke boete zaken

Deze eenheid is dit jaar gecreëerd. Vergelijkbare zaken zijn dan ook op dezelfde wijze afgewikkeld.

5.2 AANBEVELINGEN VOOR DIT JAAR

Ook dit jaar heeft de commissie enkele aanbevelingen. U heeft de aanbevelingen die wij vorig jaar hebben gedaan overgenomen, maar de commissie merkt op dat nog niet op alle punten is gebleken dat er uitvoering aan is gegeven. Daarom komen enkele aanbevelingen dit jaar weer terug.

Allereerst werkt de commissie graag in een cultuur waarin als vanzelfsprekend systematisch en reflectief wordt geëvalueerd op resultaten en processen en waarin het goede gesprek kan worden gevoerd met de bestuursorganen over bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Zij ervaart op dit punt geen aarzelingen van de zijde van de bestuursorganen. De commissie beveelt echter aan om hiervoor een methodiek te bedenken die tegemoet komt aan de wens van de commissie. De commissie is vanzelfsprekend bereid hieraan bij te dragen.

DE COMMISSIE HEEFT VERDER DE VOLGENDE AANBEVELINGEN:

- Digitale / hybride hoorzittingen verbeteren (kamer 77 in het Stadhuis)
- (nog meer) Toepassen menselijke maat
- Afhandelingstermijnen bezwaren verkorten
- Verweerschrift bij alle zaken, dus ook bij sociale zekerheid
- Motivering van besluiten ARV (zie paragraaf 4.3)
- Follow up geven van adviezen bij contrair zaken en (hoger) beroep
- Methodiek/systeem - impact van de adviezen
- Meer informatie over ingetrokken bezwaren
- Ambtshalve horen
- Nieuwe verordening – consulteren van de commissie
- Voorzittersoverleg
- Overleg met portefeuillehouder en raad

Deze aanbevelingen lichten wij u hierbij verder toe.

Digitalisering – digitale hoorzittingen

De commissie merkt op dat het digitaal/hybride organiseren van hoorzittingen nog te wensen over laat in kamer 77 in het Stadhuis. Het is een grote ruimte waar de verbinding en het geluid niet altijd even goed werkt. In deze kamer vinden nagenoeg altijd de ARV zittingen plaats. Vandaar de aanbeveling om ook in die kamer te zorgen voor een goede en stabiele verbinding en goed geluid.

Menselijke maat

Zoals wij al hebben aangegeven zien wij bij de toepassing van de menselijke maat zeker verbetering. Maar het kan altijd nog beter en het is de commissie bekend dat door de bestuursorganen en ook de organisatie veel wordt en

is gedaan. Toch zien wij ook dat er nog sprake is van een ontwikkeling en het zoeken naar een goede balans. Wij verwijzen u hiervoor naar hetgeen is opgenomen in de paragrafen 2.1 en 3.2 van dit jaarverslag.

Afhandelingstermijnen
Ook dit jaar doet de commissie de aanbeveling om de behandelingstermijn van de bezwaren, daar waar mogelijk, zo kort mogelijk te houden en een bezwaar binnen de geldende wettelijke termijn af te handelen.

Verweerschriften
De commissie merkt dat een verweerschrift van het verwerend bestuursorgaan zeer waardevol is tijdens de behandeling van het bezwaar en dan specifiek tijdens de hoorzitting. Partijen zijn immers al op de hoogte van elkaars standpunten en daarnaast is er door het verwerend bestuursorgaan al ingegaan op de gronden van bezwaar. Dat schept vooraf al duidelijkheid bij alle partijen en scheelt ook tijd tijdens de hoorzitting omdat partijen niet meer heel uitgebreid hun standpunten hoeven toe te lichten.

Wij doen dan ook de aanbeveling om bij alle zaken, dus ook sociale zekerheid, een verweerschrift van het verwerend bestuursorgaan te voegen bij de stukken.

Motivering van besluiten ARV
Wij verwijzen u hiervoor naar hetgeen is opgenomen in paragraaf 4.3.

Follow up geven van adviezen bij contrair zaken en (hoger) beroep en methodiek/systeem - impact van de adviezen
Zoals wij hebben aangegeven hebben wij niet het gevoel dat dit altijd gebeurd. Vandaar dat deze aanbeveling ook voor komend jaar terugkomt.

De commissie hecht er veel waarde aan om zich een beeld te kunnen vormen van de impact van haar adviezen en daar zo nodig of indien zij dat wenst op te kunnen acteren. Reden waarom de commissie de aanbeveling doet dat de afdeling Juridische Zaken in overleg met de betrokken afdelingen van de bestuursorganen een methodiek/systeem opzet waardoor de commissie geïnformeerd wordt over besluiten op bezwaar en de uitkomsten van ingestelde beroepen.

Ingetrokken bezwaren
De commissie neemt kennis van het aantal ingetrokken bezwaren. De commissie is van oordeel dat het percentage intrekkingen aan de hoge kant is. Graag zou de commissie vernemen welke mechanismen daaraan ten grondslag liggen. Nog betekenisvoller zou het zijn als het aantal ingediende bezwaren, intrekkingen e.d. wordt gerelateerd aan het aantal primaire besluiten van de bestuursorganen.

Ambtshalve horen
In de nieuwe verordening krijgt het ambtshalve horen een juridische grondslag. De commissie is benieuwd naar de effecten op het aantal bezwaren dat uiteindelijk alsnog ter advisering aan de commissie wordt voorgelegd en de commissie beveelt aan om de effecten van het ambtshalve horen te monitoren.

Nieuwe verordening – consultatie commissie
De commissie heeft kennisgenomen van de nieuwe verordening en beveelt aan om voor een toekomstige aanpassing de commissie als belangrijke stakeholder te consulteren over de voorgenomen wijzigingen.

Voorzittersoverleg
In 2022 heeft de afdeling Juridische Zaken het voorzittersoverleg nieuw leven ingeblazen en gefaciliteerd. De commissie spreekt daarover haar waardering uit. Het voorzittersoverleg heeft een belangrijke coördinatiefunctie. Enerzijds in de afstemming tussen commissie en de bestuursorganen, anderzijds in de afstemming en kennisdeling tussen en binnen de verschillende kamers. De commissie doet dan ook de aanbeveling om dit overleg te continueren.

Overleg met portefeuillehouder en raad
In 2022 heeft, na enige jaren van onderbreking, een gesprek plaatsgevonden tussen de portefeuillehouder (burgemeester) en enkele voorzitters van de commissie. Aangrijpingspunt daarbij is het jaarverslag van het voorafgaande kalenderjaar. De commissie spreek haar waardering uit over deze herstart en dat dit nu ook is verankerd in de verordening. De commissie doet dan ook de aanbeveling om dit gesprek te continueren.

Het in de verordening eveneens vastgelegde 2-jaarlijkse overlegmoment met de gemeenteraad waardeert de commissie eveneens. Hoewel geen officieel gremium, draagt de commissie, via één van haar voorzitters, graag bij aan de analyses in het Rode Draad Beraad, waarin alle onafhankelijke adviseurs van het gemeentebestuur de 'rode draden' in hun advisering ontwarren en bespreken met de burgemeester.

GEMEENTE ENSCHEDE

Concept & teksten Gemeente Enschede
Ontwerp & realisatie Digidee - creating brand love
Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

ENSCHEDE